

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра кримінально-правових дисциплін

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ
РОБОТИ

з навчальної дисципліни
«Кримінологія»

спеціальність 6.030401 «Правознавство»
для студентів 4 курсу факультету заочного навчання
цивільних осіб ННІ ПОЗН,
що навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Методичні рекомендації щодо організації самостійної та індивідуальної роботи з навчальної дисципліни «Кримінологія» для студентів 4 курсу факультету заочного навчання цивільних осіб ННІ ПОЗН, спеціальності 6.030401 – «Правознавство» / Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2016. – 11 с.

РОЗРОБНИК:

Хорошун О.В., доцент кафедри кримінально-правових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.

Розглянуто на засіданні кафедри кримінально-правових дисциплін
протокол від 09.08.2016, № 22

Завідуючий кафедрою кримінально-правових дисциплін
кандидат юридичних наук, доцент

(Е.В. Рижков)

« _____ » _____ 2016 року

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Кримінологія»

Самостійна робота студента - основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Окремі питання навчальної дисципліни студенти опрацьовують без викладача із наступним контролем.

Самостійне опрацювання програмного матеріалу (як обов'язкова форма навчання у вищому навчальному закладі 3-4 рівня акредитації) завершує повне вивчення теоретичного змісту програми навчальної дисципліни.

Підготовка самостійної та індивідуальної роботи з дисципліни «Кримінологія» є важливим етапом вивчення курсу та обов'язковим компонентом навчального процесу в університеті. Самостійні та індивідуальні роботи виконуються студентами в межах навчального процесу з метою закріплення і поглиблення знань з цієї дисципліни, одержаних ними протягом аудиторного та самостійного навчання, а також їх застосування до комплексного вирішення конкретних фахових завдань.

Метою підготовки самостійної та індивідуальної роботи є закріплення знань з відповідної теми навчальної дисципліни, що передбачає оволодіння методів наукового аналізу, самостійного вивчення законодавчих і літературних джерел, оформлення результатів науково-дослідної роботи.

Являючи собою одну з творчих форм самостійної роботи студентів, самостійна та індивідуальна робота передбачає більш розгорнуте і докладне опанування ними знань з окремих тем курсу, закріплення раніше вивченого матеріалу, формування навичок роботи з літературними джерелами, законодавством, теоретичного і професійного мислення.

Сутність самостійної роботи з навчальної дисципліни «Кримінологія» полягає у відпрацюванні визначених викладачем по кожній темі питань, основні положення яких студент повинен законспектувати в зошиті, а також визначається у формі реферативного відпрацювання запланованих питань. Вимоги до оформлення реферату такі:

1. Текст реферату оформлюється в редакторах Microsoft Word на сторінках формату А4.

2. Поля: ліве - 2,5 см, праве - 1 см, верхнє і нижнє - 2 см.

3. Шрифт - Times New Roman, 12 або 14 пунктів.

4. Відступ абзацу (перший рядок від лівого краю) - 1,25см.

5. Міжрядковий інтервал - одинарний.

6. Вирівнювання тексту - по ширині.

7. Всі сторінки реферату (крім титульного аркуша) повинні бути пронумеровані.

8. Реферат повинен містити наступні елементи:

8.1. Титульна сторінка.

8.2. Зміст (із зазначенням розділів реферату та номерів сторінок), або план (розділи реферату без зазначення номерів сторінок).

8.3. Вступ (короткий огляд проблеми, що розглядається в рефераті) - 1 стор.

8.4. Основна частина (розділи реферату та їх текст) 10-12 стор.

8.5. Висновки - 1 стор.

8.6. Список літературних джерел.

Визначені для самостійної роботи питання включаються в залікові завдання.

Виконана робота пред'являється викладачеві для перевірки та оцінки, а також врахування під час проведення підсумкового контролю. У процесі підготовки самостійної роботи студенти повинні провести старанний аналіз, систематизацію та узагальнення відповідного матеріалу, порівняти погляди різних авторів на обрану проблематику дослідження, висловити й обґрунтувати власну позицію щодо розглянутих питань.

Студент повинен зосередити увагу передусім на об'єктивному висвітленні питань теми на підставі самостійної роботи з правовими актами. В контексті вказаного, особливого значення набуває власний аналіз змісту нормативно-правових актів, їх тлумачення та застосування. Водночас слід досконало вивчити монографічні дослідження, журнальні статті та підручники, переважно видані за останні роки. У разі, коли з досліджуваної теми відсутня єдина точка зору, студент повинен відмітити основні з них, висловити критичні зауваження щодо них та додаткові аргументи на користь тієї чи іншої позиції.

Завдання для самостійної роботи

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ, СИСТЕМА І РОЗВИТОК КРИМІНОЛОГІЇ. ЗЛОЧИННІСТЬ ТА ЇЇ ПОКАЗНИКИ. ДЕТЕРМІНАЦІЯ ЗЛОЧИННОСТІ ТА ОКРЕМОГО ЗЛОЧИНУ

Питання для самостійного вивчення:

1. Криміногенні фактори сучасної злочинності в Україні (об'єктивні та суб'єктивні фактори).

2. Сучасний стан кримінології в Україні.

Обрати тему та підготувати по ній реферат (ксерокопіювати наукову статтю і підготувати по ній анотацію):

1. Теологічні погляди на злочинність та злочин.

2. Кримінологічні погляди соціалістів-утопістів 16-17 ст.

3. Тенденції і перспективи злочинності на сучасному етапі розвитку Української державності.

4. Основні тенденції злочинності в Україні та країн ЄС (порівняльна характеристика).

5. Концепції причин злочинності в західній кримінології.

Рекомендована література до Теми 1: 1.1; 1.2; 1.3; 1.4; 1.5; 1.6; 1.7; 1.9; 1.10.

2.2; 2.3; 2.4; 2.5; 2.6; 2.8; 2.10; 2.11; 2.12; 2.15; 2.16; 2.17; 2.18; 2.19; 2.20; 2.22; 2.23; 2.26; 2.27; 2.28; 2.29; 2.31; 2.32; 2.47; 2.48; 2.78; 2.83; 2.90; 2.102; 2.103; 2.108; 2.14; 2.127; 2.128; 2.131; 2.141; 2.144; 2.146; 2.147; 2.148; 2.149; 2.151; 2.156; 2.161; 2.162; 2.168; 2.169; 2.177; 2.205; 2.214.

ТЕМА 2. ОСОБА ЗЛОЧИНЦЯ. ПРОБЛЕМИ ВІКТИМОЛОГІЇ ТА СУЇЦИДУ

Питання для самостійного вивчення:

1. Класифікація жертв злочину.

2. Мотивація злочинної діяльності.

Обрати тему та підготувати по ній реферат (ксерокопіювати наукову статтю і підготувати по ній анотацію):

1. Обсяг, межі та способи вивчення особи злочинця у кримінології.

2. Роль аномалій психіки в детермінації злочинної поведінки.

3. Проблема суїциду в практичній діяльності Підрозділів Національної поліції.

4. Роль потерпілого у створенні криміногенної ситуації.

Рекомендована література до Теми 2: 1.1; 1.2; 1.3; 1.4; 1.5; 1.6; 1.7; 1.9; 1.11; 1.12.

2.3; 2.4; 2.5; 2.6; 2.8; 2.10; 2.9; 2.11; 2.12; 2.14; 2.15; 2.16; 2.17; 2.18; 2.19; 2.20; 2.27; 2.32 2.34; 2.35; 2.40; 2.49; 2.66; 2.68; 2.76; 2.79; 2.85; 2.92; 2.93; 2.96; 2.103; 2.109; 2.129; 2.137; 2.152; 2.160; 2.177.

ТЕМА 3. ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ. ВІКТИМОЛОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА. КРИМІНОЛОГІЧНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Питання для самостійного вивчення:

1. Слідча профілактика.
2. Роль Національної поліції у запобіганні злочинів.
3. Форми і методи віктимологічної профілактики.
4. Особа потерпілого та її правовий захист.

Обрати тему та підготувати по ній реферат:

1. Попереджувальна діяльність підрозділами Національної поліції.
2. Зарубіжний досвід участі громадян та громадських формувань в охороні правопорядку та профілактиці злочинів.
3. Особливості віктимологічної профілактики серед неповнолітніх.
4. Особливості віктимологічної профілактики серед осіб похилого віку.

Рекомендована література до Темі 3: 1.1; 1.2; 1.3; 1.4; 1.5; 1.6; 1.7; 1.9; 1.11; 1.12; 1.13; 1.14; 1.15; 1.16; 1.17; 1.18; 1.19; 1.21; 1.22; 1.25; 1.30; 1.31; 1.32; 1.40; 1.41.

2.1; 2.2; 2.3; 2.4; 2.5; 2.6; 2.8; 2.10; 2.11; 2.12; 2.14; 2.15; 2.16; 2.17; 2.18; 2.19; 2.20; 2.21; 2.22; 2.27; 2.28; 2.29; 2.32; 2.43; 2.50; 2.52; 2.55; 2.56; 2.74; 2.77; 2.83; 2.84; 2.92; 2.94; 2.100; 2.102; 2.103; 2.104; 2.105; 2.119; 2.120; 2.124; 2.125; 2.149; 2.150; 2.178; 2.179; 2.204; 2.205.

ТЕМА 4. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ЗАПОБІГАННЯ КОРИСЛИВОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Питання для самостійного вивчення:

1. Кримінологічна характеристика крадіжок та шахрайства.
2. Корупційна злочинність та особа корупціонера.
3. Детермінанти корупційній злочинності.

Обрати тему та підготувати по ній реферат:

1. Специфіка попередження економічних злочинів на стратегічних об'єктах економіки (ПЕК, АПК, металургійної промисловості).
2. Поняття та історія виникнення економічної злочинності.
3. Загальна характеристика економічної злочинності у ПЕК.
4. Досвід іноземних держав у боротьбі з економічною та корупційною злочинністю.
5. Досвід боротьби з корупцією правоохоронних органів США.
6. Кримінально правові заходи попередження економічної злочинності в Україні та країн ЄС.
7. Проблеми вдосконалення спеціального антикорупційного законодавства.

Рекомендована література до Теми 4: 1.1; 1.2; 1.3; 1.4; 1.5; 1.6; 1.7; 1.8; 1.9; 1.15; 1.16; 1.17; 1.22; 1.23; 1.24; 1.28; 1.30; 1.33; 1.34; 1.35; 1.36.

2.3; 2.4; 2.5; 2.6; 2.8; 2.10; 2.11; 2.12; 2.15; 2.16; 2.17; 2.18; 2.19; 2.20; 2.27; 2.32; 2.37; 2.38; 2.39; 2.41; 2.45; 2.46; 2.54; 2.56; 2.57; 2.72; 2.73; 2.87; 2.95; 2.103; 2.112; 2.122; 2.123; 2.132; 2.133; 2.134; 2.135; 2.136; 2.139; 2.140; 2.142; 2.159; 2.173; 1.174; 2.175; 2.209; 2.212; 2.213.

ТЕМА 5. ЖІНОЧА ЗЛОЧИННІСТЬ ТА ЇЇ ЗАПОБІГАННЯ. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИННОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ НАРКОТИКІВ

Питання для самостійного вивчення:

1. Які обставини об'єктивного і суб'єктивного характеру штовхають особу вживати наркотики?

2. Роль правоохоронних органів у профілактиці жіночої злочинності.

Обрати тему та підготувати по ній реферат:

1. Іноземний досвід профілактики жіночої злочинності.

2. Особливості заходів профілактики наркотизму.

3. Специфіка діяльності підрозділів Національної поліції у запобіганні наркобізнесу.

Рекомендована література до Теми 5: 1.1; 1.2; 1.3; 1.4; 1.5; 1.6; 1.7; 1.8; 1.9; 1.15; 1.16; 1.19; 1.20; 1.21; 1.37; 1.38.

2.3; 2.4; 2.5; 2.6; 2.8; 2.10; 2.11; 2.12; 2.15; 2.16; 2.17; 2.18; 2.19; 2.20; 2.27; 2.32; 2.63; 2.65; 2.70; 2.103; 2.107; 2.116; 2.117; 2.118; 2.121; 2.155; 2.65; 2.166; 2.182; 2.183; 2.184; 2.185; 2.186; 2.186; 2.187; 2.188; 2.189; 2.190; 2.191; 2.193; 2.194; 2.195; 2.196; 2.197; 2.198; 2.203.

ТЕМА 6. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ЗАПОБІГАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ. ЗАПОБІГАННЯ НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ

Питання для самостійного вивчення:

1. Кримінологічна характеристика насильницьких злочинів (умисні вбивства, зґвалтування, хуліганство, вандалізм).

2. Віктимологічний аспект насильства.

3. Попередження насильства у сімейно-побутовій сфері.

4. Попередження статевих девіацій та злочинів.

Обрати тему та підготувати по ній реферат:

1. Загальна кримінологічна характеристика транснаціональної організованої злочинності.

2. Сучасний стан професійної злочинності в Україні та заходи боротьби з нею.

3. Відмивання “брудних грошей” злочинними організаціями (стан, тенденції, проблеми профілактики).

4. Іноземний досвід боротьби з мафією та злочинними синдикатами.

5. Сучасний стан законодавства України по боротьбі з організованою злочинністю.

6. Кримінально-правові заходи протидії агресивній злочинності.

7. Вдосконалення законодавства щодо запобігання насильства у сім'ї.

Рекомендована література до Теми 6: 1.1; 1.2; 1.3; 1.4; 1.5; 1.6; 1.7; 1.8; 1.9; 1.10; 1.15; 1.16; 1.21; 1.26; 1.27; 1.34; 1.36.

2.3; 2.4; 2.5; 2.6; 2.7; 2.8; 2.10; 2.11; 2.12; 2.13; 2.15; 2.16; 2.17; 2.18; 2.19; 2.20; 2.27; 2.30; 2.32; 2.36; 2.37; 2.41; 2.42; 2.49; 2.51; 2.53; 2.54; 2.56; 2.57; 2.58; 2.59; 2.65; 2.67; 2.69; 2.75; 2.80; 2.81; 2.82; 2.86; 2.88; 2.89; 2.91; 2.99; 2.101; 2.103; 2.106; 2.126; 2.130; 2.138; 2.145; 2.153; 2.154; 2.1644 2.167; 2.176; 2.180; 2.181.

ТЕМА 7. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ЗАПОБІГАННЯ РЕЦИДИВНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Питання для самостійного вивчення:

1. Поняття пенітенціарної злочинності та її характеристика

2. Боротьба з рецидивною злочинністю.

3. Правове забезпечення профілактики рецидивної злочинності та злочинності неповнолітніх.

Обрати тему та підготувати по ній реферат:

1. Законодавче та фінансове забезпечення профілактики злочинності неповнолітніх.

2. Іноземний досвід запобігання злочинності неповнолітніх.

3. Особливості ресоціалізації злочинності неповнолітніх.

4. Взаємодія Національної поліції з ДПтС України (Державна пенітенціарна служба України) у профілактиці рецидивної злочинності.

Рекомендована література до Теми 7: 1.1; 1.2; 1.3; 1.4; 1.5; 1.6; 1.7; 1.8; 1.9; 1.10; 1.15; 1.16; 1.18; 1.21; 1.29.

2.3; 2.4; 2.5; 2.6; 2.8; 2.10; 2.11; 2.12; 2.15; 2.16; 2.17; 2.18; 2.19; 2.20; 2.24; 2.25; 2.27; 2.32; 2.33; 2.44; 2.60; 2.62; 2.63; 2.64; 2.71; 2.97; 2.98; 2.99; 2.103; 2.110; 2.11; 2.115; 2.38; 2.143; 2.157; 2.158; 2.163; 2.165; 2.170; 2.171; 2.172; 2.199; 2.200; 2.201; 2.202; 2.206; 2.207; 2.208; 2.210; 2.211.

**ТЕМА 8. ЗЛОЧИННІСТЬ ТА ПРАВОПОРУШЕННЯ У
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ. ЇХ НАСЛІДКИ ТА ЗАХОДИ
ЗАПОБІГАННЯ**

Питання для самостійного вивчення:

1. Нормативно-правові заходи протидії злочинності в правоохоронних органах.

2. Законодавче та фінансове забезпечення профілактики злочинності серед працівників правоохоронних органів.

Обрати тему та підготувати по ній реферат:

1. Іноземний досвід у попередженні злочинів, що вчиняються працівниками правоохоронних органів.

2. Досвід країн ЄС у попередженні злочинів, що вчиняються працівниками правоохоронних органів.

Рекомендована література до Теми 8: 1.1; 1.2; 1.3; 1.4; 1.5; 1.6; 1.7; 1.8; 1.9; 1.10; 1.15; 1.16;1.17; 1.30; 1.39.

2.3; 2.4; 2.5; 2.6; 2.8; 2.10; 2.11; 2.12; 2.15; 2.16; 2.17; 2.18; 2.19; 2.20; 2.27; 2.32; 2.39; 2.61; 2.103; 2.113.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Виконана студентами самостійна робота надається викладачеві для перевірки. За результатами перевірки робота може бути оцінена від 1 до 15 балів. Під час оцінки самостійної роботи викладач враховує ступінь і повноту відпрацювання законспектованих питань теми, обсяг використаних джерел, встановлені студентом проблемні питання захисної діяльності та пропонувані шляхи їх вирішення.

Якщо самостійна робота виконана у формі реферативного повідомлення, вони можуть заслуховуватися та обговорюватися в ході відповідних занять або без доповіді перевіряються викладачем. Реферати оцінюються і можуть бути основою для подальшої наукової роботи. Критерії оцінювання реферату визначаються рівнем виконання всіх вимог до його написання й захисту: визначенням проблеми й обґрунтування її актуальності, повноти розкриття теми, сформульованих висновків, аналізом різних точок на проблему й логічності викладеної власної позиції, дотримання обсягу та зовнішнього оформлення тощо.

Невиконання студентом самостійної роботи є підставою для його недопуску до перевірки підсумкового контролю знань.

Методичні рекомендації щодо організації індивідуальної роботи з навчальної дисципліни «Кримінологія»

Індивідуальна робота є невід'ємною складовою навчального процесу в умовах кредитно-модульної системи навчання. Індивідуальні завдання покликані передусім активізувати творчу роботу студента, оскільки вони присвячуються розробці студентами тестових завдань, електронної презентації, кросворду, а також підготовки анотації до наукових статей та написанню словника з тематики курсу «Кримінологія».

Під час самостійного складання одного із виду індивідуальної роботи студентам необхідно ретельно вивчити відповідні нормативно-правові акти.

Індивідуальні завдання (для тем 1-8 дисципліни)

1. Підготувати тести для оцінки знань студентів по темам.
2. Підготувати електронну презентацію з однієї з тем 1-8.
3. Підготувати анотацію на наукову статтю по даній тематиці.
4. Підготувати кросворд з однієї з тем 1-8.
5. Підготувати словник на 15 термінів з кожної теми.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

Підготовлені студентами індивідуальні завдання можуть заслуховуватися та обговорюватися в ході відповідних занять або без доповіді перевіряються викладачем та оцінюються.

Увесь комплекс індивідуальної роботи студентів може бути оцінений максимально до 15 балів. Критерії оцінювання індивідуальної роботи залежать від рівня:

- а) відповідності самостійного складання індивідуальних завдань;
- б) відповідності чинному законодавству.

Невиконання студентом індивідуальної роботи є підставою для його недопуску до перевірки підсумкового контролю знань.